

Inhoud

LIJST VAN TABELLEN EN FIGUREN	13
VOORWOORD	15
INLEIDING	
Redeneren, argumenteren en juridisch argumenteren	17
WEGWIJZER	21
DEEL I. REDENEREN	23
<hr/>	
Inleiding	23
Titel I. Cognitieve achtergrond	24
Hoofdstuk 1. De mens als dier met sterke cognitieve capaciteiten	24
Hoofdstuk 2. Systeem 1- en Systeem 2-denken	27
Hoofdstuk 3. Het brein als verbandenleggende machine	31
Inleiding	31
Afdeling 1. Voorwaardelijke verbanden (als... dan...)	36
Afdeling 2. Via-verbanden (metonymieën)	36
Afdeling 3. Causale verbanden	39
Afdeling 4. Als-het-ware verbanden (metaforen)	46
Titel II. Bouwstenen van redeneringen	48
Hoofdstuk 1. Basisbegrippen	48
Hoofdstuk 2. Soorten voorwaarden	53
Titel III. Soorten redeneringen	60
Hoofdstuk 1. Deductief redeneren	60
Afdeling 1. Basisbegrippen	60

Afdeling 2. Geldig en correct deductief redeneren	62
Onderafdeling 1. Logica	62
Onderafdeling 2. Contradictorische, contraire en subcontraire uitspraken	66
Onderafdeling 3. Enkele fundamenteel geldige redeneervormen ('inferentieschema's')	67
Onderafdeling 4. Twee diepgewortelde redeneerfouten	69
Afdeling 3. Beperkingen van geldig redeneren	71
Afdeling 4. Enthymemen en het welwillendheidsprincipe	73
Hoofdstuk 2. Inductief redeneren	75
Afdeling 1. Omschrijving	75
Afdeling 2. Het (beperkte) nut van inductieve redeneringen	78
Hoofdstuk 3. Abductief redeneren	79
Hoofdstuk 4. Verhouding tussen deductief, inductief en abductief redeneren	85
Titel IV. Structurele redeneerfouten	86
Hoofdstuk 1. Enkele kernbegrippen	86
Hoofdstuk 2. Enkele structurele redeneerfouten	88
Afdeling 1. Verankering	88
Afdeling 2. Framing effect	89
Afdeling 3. Bevestigingsbias (in de ruime zin)	90
Onderafdeling 1. Bevestigingsbias	90
Onderafdeling 2. Opvattingspersistentie	90
Onderafdeling 3. Just world belief	92
Onderafdeling 4. Geldigheid en geloofwaardigheid	93
Afdeling 4. Verliesaversie en de drogreden van de gemaakte kosten	95
Afdeling 5. Post (of cum) hoc, ergo propter hoc	96
Afdeling 6. Hindsight bias	98
Afdeling 7. Beschikbaarheidsheuristiek	99
Afdeling 8. Affectheuristiek	101
Afdeling 9. Representativiteitsheuristiek	102
Onderafdeling 1. Algemeen	102
Onderafdeling 2. Toepassing 1: de drogreden van de gokker	103
Onderafdeling 3. Toepassing 2: de drogreden van de aanklager	105
Hoofdstuk 3. Waarom maken we structurele redeneerfouten?	105

DEEL II. ARGUMENTEREN	109
Inleiding: van geldig redeneren naar deugdelijk argumenteren	109
Titel I. Begripsomschrijving	111
Hoofdstuk 1. Het begrip 'argumenteren'	111
Afdeling 1. Vier kenmerken	111
Afdeling 2. Normatieve oefening	114
Hoofdstuk 2. De rol van voorwaardelijke uitspraken in argumentaties	115
Hoofdstuk 3. De context waarin argumentaties en betogen plaatsvinden	118
Afdeling 1. Discursieve context	119
Afdeling 2. Situationele context	121
Titel II. Opbouw van argumentaties: het betoog	123
Hoofdstuk 1. De retorica en haar geschiedenis	124
Hoofdstuk 2. Traditionele inhoud van de retorica	126
Afdeling 1. Inventio	126
Afdeling 2. Dispositio	128
Onderafdeling 1. Exordium	128
Onderafdeling 2. Narratio	129
Onderafdeling 3. Propositio	129
Onderafdeling 4. Partitio	130
Onderafdeling 5. Argumentatio	132
Onderafdeling 6. Digressio	133
Onderafdeling 7. Peroratio	133
Afdeling 3. Elocutio	133
Afdeling 4. Memoria	136
Afdeling 5. Pronuntiatio	137
Titel III. Deugdelijk argumenteren	137
Hoofdstuk 1. Wat is deugdelijk argumenteren?	138
Afdeling 1. Typologische benadering	139
Afdeling 2. Praktische benadering	141
Afdeling 3. Normatieve benadering	143
Hoofdstuk 2. Drie voorwaarden	144
Hoofdstuk 3. Tien regels voor een productief verloop	145
Afdeling 1. Vrijheidsregel	145
Afdeling 2. Bewijslastregel	146
Afdeling 3. Standpuntregel	147

Afdeling 4. Relevantieregel	148
Afdeling 5. Verzwegenpremisseregels	148
Afdeling 6. Uitgangspuntregel	149
Afdeling 7. Geldigheidsregel	149
Afdeling 8. Argumentatieschemaregel	150
Afdeling 9. Afsluitingsregel	150
Afdeling 10. Helderheidsregel	150
Titel IV. Argumentatieschema's	151
Hoofdstuk 1. Argumenten op basis van bijzondere geplaatstheid	153
Hoofdstuk 2. Argumenten op basis van (inhoudelijke) deskundigheid	154
Hoofdstuk 3. Argumenten op basis van de persoon	157
Afdeling 1. Beledigende variant	158
Afdeling 2. Omstandigheidsvariant	159
Afdeling 3. Inconsistentievariant	161
Afdeling 4. Onbekwaamheidsvariant	163
Hoofdstuk 4. Argumenten op basis van gedeelde overtuiging	164
Hoofdstuk 5. Argumenten op basis van gevolgen	166
Afdeling 1. Algemeen	166
Afdeling 2. Hellend vlak	167
Afdeling 3. Argument ad baculum	169
Afdeling 4. Argument ad absurdum	170
Hoofdstuk 6. Argumenten op basis van regelmaat	172
Hoofdstuk 7. Argumenten op basis van gelijkenis	173
Hoofdstuk 8. Argumenten op basis van verschil	177
Hoofdstuk 9. Argumenten op basis van vertrouwen	181
Hoofdstuk 10. Argumenten op basis van regels	182
Afdeling 1. Gedragsregels	182
Afdeling 2. Waarderingsregels	183
Afdeling 3. Betekenisregels	184
Hoofdstuk 11. Argumenten op basis van testresultaten	187
Hoofdstuk 12. Argumenten op basis van gebrek aan informatie	187
Titel V. Enkele argumenten die vaak onterecht overtuigen: 'drogredenen'	190
Hoofdstuk 1. Bevestigende drogredenen	192
Afdeling 1. Drogredenen die betrekking hebben op een inferentieschema	192
Onderafdeling 1. Deductieve drogredenen	192
§1. Non sequitur	192
§2. Compositie	193

§3. Divisie	194
§4. Foutieve disjunctie	194
§5. Vals dilemma	195
§6. Vals compromis	196
Onderafdeling 2. Inductieve en abductieve drogredenen	197
§1. Overhaaste veralgemening	197
§2. Jumping to conclusions	199
Onderafdeling 3. Restcategorie: metalogische drogredenen	199
§1. Dicto simpliciter	200
§2. Cirkelredenering	200
§3. Impertinente argumenten	202
§4. Triviale argumenten	202
Afdeling 2. Drogredenen die betrekking hebben op de informatiebron	202
Afdeling 3. Drogredenen die betrekking hebben op de betekenis	204
Hoofdstuk 2. Weerleggende drogredenen	205
Afdeling 1. Ad lapidem	205
Afdeling 2. Vergiftigen van de bron	205
Afdeling 3. Overhaast tegenvoorbeeld	206
Hoofdstuk 3. Ontwijkende drogredenen	207
Afdeling 1. Verschuiving van het onderwerp: <i>shifting ground</i>	207
Afdeling 2. Verschuiving van de aandacht: rode haring	208
Afdeling 3. Meervoudige en complexe vragen	210
Afdeling 4. Relativisme	211
Hoofdstuk 4. Overzichtsschema	212
DEEL III. JURIDISCH ARGUMENTEREN	213
<hr/>	
Inleiding: van argumenteren naar juridisch argumenteren	213
Titel I. Begripsomschrijving	215
Titel II. Juridische betogen (in het Belgische recht)	219
Hoofdstuk 1. Het betoog van de partijen	221
Hoofdstuk 2. Het betoog van de rechter	225
Hoofdstuk 3. Overtuigen en bewijzen: feiten in het recht	232
Afdeling 1. Het bewijs van de feiten	233
Onderafdeling 1. Basisbegrippen	233

Onderafdeling 2. Feitenfiltering: bewijzen gaat over meer dan waarheidsvinding alleen	237
Afdeling 2. De relevantie van de feiten	240
Titel III. Twee visies op de bronnen van het recht	243
Hoofdstuk 1. Proloog: 18de-eeuwse problemen	244
Hoofdstuk 2. De bronnen van het recht als piramide	246
Hoofdstuk 3. De opgang van de bronnen van het recht als netwerk	254
Titel IV. Juridische argumentatieschema's	267
Vooraf: van interpreteren naar argumenteren	268
Hoofdstuk 1. Juridische argumenten op basis van gezag	272
Afdeling 1. Drie facetten van gezag	272
Onderafdeling 1. Traditie	272
Onderafdeling 2. Natuur	273
Onderafdeling 3. Deskundigheid	275
Afdeling 2. Onderliggende waarden	276
Hoofdstuk 2. Juridische argumenten op basis van regels	277
Afdeling 1. Betekenisregels	277
Onderafdeling 1. Twee facetten van betekenisregels	277
§1. Gebruikelijke betekenis	277
§2. Technische betekenis	279
Onderafdeling 2. Nut en beperkingen	279
Afdeling 2. Rechtsregels	280
Afdeling 3. Onderliggende waarden	281
Hoofdstuk 3. Juridische argumenten op basis van systematische overwegingen	282
Afdeling 1. Contextuele harmonisatie	283
Afdeling 2. Conceptuele consistentie	284
Afdeling 3. Systematische consistentie	285
Onderafdeling 1. Juridische argumenten op basis van gelijkenis	285
Onderafdeling 2. Juridische argumenten op basis van verschil	287
Afdeling 4. Coherentie van het systeem	289
Afdeling 5. Zuinigheid van het systeem	290
Afdeling 6. Onderliggende waarden	291
Hoofdstuk 4. Juridische argumenten op basis van doelstellingen	291
Hoofdstuk 5. Juridische argumenten op basis van waarden	293
Hoofdstuk 6. Juridische argumenten op basis van gevolgen	294
Afdeling 1. Dambreukargument	295
Afdeling 2. Absurditeitsbestrijdend argument	295

Afdeling 3. Onderliggende waarden	296
Hoofdstuk 7. Juridische argumenten op basis van intentie	297
Hoofdstuk 8. Juridische argumenten op basis van testresultaten	298
Hoofdstuk 9. Onderlinge verhouding	301
BIBLIOGRAFIE	303